

Vlaams
Parlement

ingediend op **19** (2016-2017) – Nr. 3-G
1 juni 2017 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Piet De Bruyn, Bruno Tobback, Jos Lantmeeters,
Johan Danen en Sabine Vermeulen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2017

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele; Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman; Gwenny De Vroe, Lydia Peeters; Rob Beenders, Bruno Tobback; Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen; Caroline Bastiaens, Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy; Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz; Bert Moyaers, Els Robeyns; Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:

- 19** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2: Amendement
 - Nr. 3-A t.e.m. 3-F: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 18** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 12** (2016-2017) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag van de hoorzitting
- 17** (2016-2017) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 20** (2016-2017) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

1. Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw	4
1.1. Toelichting door de minister	4
1.2. Vragen van de leden	5
1.3. Antwoord van de minister	6
1.4. Indicatieve stemming	6
2. Deel Energie, bevoegdheid van Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie ..	6
2.1. Toelichting van de minister	6
2.2. Vragen van de leden	7
2.3. Antwoord van de minister	8
2.4. Indicatieve stemming	8
3. Deel Dierenwelzijn, bevoegdheid van Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn	9
3.1. Toelichting door de minister	9
3.2. Vragen van de leden	9
3.3. Antwoord van de minister	9
3.4. Indicatieve stemming	9
Gebruikte afkortingen	10
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 16, 17 en 24 mei 2017 de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 19/1).

De begrotingsaanpassing 2017 werd samen geagendeerd met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1151/1) waarover afzonderlijk verslag wordt uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1151/3).

De bijlagen met de door de ministers verstrekte bijkomende informatie zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Het deel Omgeving en Natuur werd op 16 mei 2017 besproken. Hierover brengen Piet De Bruyn en Bruno Tobback verslag uit.

1.1. Toelichting door de minister

Inkomsten

Minister *Joke Schauvliege* licht toe dat wat de inkomsten betreft er een aantal significante wijzigingen zijn bij het Minafonds. Zo stijgen de geraamde inkomsten van de heffingen op de waterverontreiniging en de winning van grondwater met 4,8 miljoen euro tot 64 miljoen euro. De realisatie in 2016 lag 11 miljoen euro hoger dan geraamd. Redenen zijn het herstel van de economie en de succesvolle overstap naar de digitale aanvraag.

De ontvangsten in het kader van materialen- en afvalstoffenheffing dalen met 2,1 miljoen euro door het effect van de sturende heffing. Vanaf 2017 worden de inkomsten van het Rubiconfonds (1,5 miljoen) en het Grondfonds (1,4 miljoen euro) doorgestort naar die fondsen.

Uitgaven

Wat de uitgaven betreft, lopen beleidsimpulsen als bijvoorbeeld de rioleringssubsidies en het budget voor instandhoudingsdoelstellingen in de PAS door.

Een aantal specifieke zake behoeven te worden toegelicht. Zo wordt in het kader van het asbestveilig maken van Vlaanderen 7,5 miljoen euro extra vrijgemaakt, onder andere voor de acute verwijdering van asbesthoudende materialen uit het scholenpatrimonium.

In de circulaire economie gaat bijkomend 1,7 miljoen euro naar de financiering van de transitieprioriteiten. Doel is concrete projecten van gemeenten te ondersteunen. Overal worden proeftuinen opgericht.

In het kader van ETS ontvangt België jaarlijks 2,45% van de Europese veilinginkomsten. Door de sterk dalende prijs van het emissierecht moet de totale ESR-ontvangst voor Vlaanderen bijgesteld worden van 97,4 naar 59,3 miljoen euro voor 2017. In weerwil daarvan doet de Vlaamse Regering haar engagement gestand om voor 92,2 miljoen euro aan maatregelen op te starten, gefinancierd uit het Klimaatfonds: 20 miljoen euro voor energetische renovatie in sociale woningen; 12,5 miljoen euro voor hybride Lijnbussen; 24 miljoen euro voor de energetische renovatie van het onderwijspatrimonium; 7 miljoen euro

voor de stimulering van energie-efficiëntie in de welzijnssector; 3,6 miljoen euro voor emissiereductie in de landbouw; 3 miljoen euro voor energiezuinige renovatie via FoCI.

In Ruimtelijke Ordening zijn er geen noemenswaardige wijzigingen in de beleidskredieten.

1.2. Vragen van de leden

Wilfried Vandaele noemt de lagere opbrengst uit ETS het belangrijkste element. Hij vraagt nadere uitleg over de manier waarop dat in de begroting wordt opgevangen om het beleid te kunnen voortzetten.

Interessant vindt hij nog de middelen voor circulaire economie en asbestverwijdering.

Hij heeft ook de extra toelage voor de drinkwatermaatschappijen uit het Minafonds opgemerkt. Al bij al zijn echter geen grote aanpassingen aan de begroting nodig, wat zijn fractie waardeert.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde wil graag een overzicht van de status van uitgevoerde en lopende projecten in het kader van het Klimaatfonds, waarbij hij herinnert aan de moeizame opstart. Hij vindt het goed dat een kleine 100 miljoen euro wordt uitgetrokken maar is bezorgd over de uitvoering.

Verder is hem niet duidelijk waarom in de tabel 39,4 miljoen euro staat bij indirect carbon leakage maar in de toelichting staat dat het gaat om de terugbetaling van een uitgave uit 2016. De vraag is dan ook in welk bedrag dit jaar voorzien wordt.

Voorts wil hij weten waar de middelen van het Jachtfonds precies naartoe gaan. In de toelichting staat een hele lijst van mogelijkheden, maar hoe worden zij daarover verdeeld? Sommige gaan immers eerder over bescherming, andere eerder over de uitvoering van de jacht.

Wat de PAS betreft, is er een aanpassing aan de betaalkalender. Waarin wordt dit jaar voorzien, niet op het vlak van studies, maar voor de vergoeding bij de inzet van maatregelen? Hij noemt bedrijfsverplaatsing, reconversie, beëindiging en begeleiding.

Ook *Elisabeth Meuleman* wil weten hoe de lagere veilinginkomsten gecompenseerd worden.

Over asbestverwijdering in het onderwijs vraagt zij hoeveel scholen met de extra middelen gesaneerd kunnen worden. Zullen de scholen met acute problemen op korte termijn kunnen aangepakt worden? Op welke termijn kunnen de andere asbestvrij gemaakt worden?

Bruno Tobback deelt de bezorgdheid over de evolutie van de inkomsten uit de veiling van emissierechten. Het is goed dat de Vlaamse Regering veel middelen besteedt aan het energiezuinig maken van gebouwen, maar wanneer wordt de opbrengst ervan voor de CO₂-boekhouding geëvalueerd? Volgens hem nopen de vele doelstellingen en schaarse middelen daartoe.

Hij noteert dat de lage-emissiezone in Antwerpen de begroting 300.000 euro kost door de toeloop op roetfilters. Wordt dat afgetrokken van de middelen uit het Gemeentefonds? In Leuven rijden minder dieselauto's rond zonder dat het geld kost aan het Vlaams Gewest, merkt hij op.

Tot slot waarschuwt hij dat de afzondering van de middelen voor een specifiek jachtbeleid in een apart fonds gevaren inhoudt voor de coördinatie van verschillende actoren en domeinen met hun eigen doelstellingen. In welke instrumenten voorziet de minister om de afstemming te garanderen en te vermijden dat de investeringen elkaar tegenwerken?

1.3. Antwoord van de minister

Minister *Joke Schauvliege* herhaalt dat de Vlaamse Regering voldoende middelen uittrekt om de verbintenissen in het kader van het Klimaatfonds na te komen. Als de marktprijs onverhoopt niet opnieuw zou stijgen, zal in volgende begrotingen bijgesteld worden uit de algemene middelen.

Zij belooft Hermes Sanctorum-Vandevoorde het gevraagde overzicht van eerdere projecten aan de commissie te bezorgen. Van de lopende heeft zij de resultaten nog niet.

Wat de door Bruno Tobbacq gevraagde opbrengst op het vlak van uitstoot betreft, verwijst ze naar de projectfiches die elke minister opmaakt voor de voortgangsrapportage over klimaat. Daarnaast zijn er specifieke afspraken over evaluatie bij alle projecten. De middelen worden nooit vrijblijvend ter beschikking gesteld, verzekert de minister.

Het klopt dat de middelen voor het Hermesfonds in de voorliggende aanpassing de betaling van de voorschotten uit 2016 betreffen. Voor 2017 zal dat op dezelfde manier verlopen.

Tot slot gaat de minister in op de verdeling van de middelen in het Jachtfonds. De afspraak is dat de Centrale Jachtcommissie, waarin iedereen vertegenwoordigd is, tegen het najaar een voorstel doet, dat vervolgens politiek al of niet wordt gevalideerd en omgezet in een uitvoeringsbesluit.

1.4. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Omgeving en Natuur van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2017 wordt indicatief aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

2. Deel Energie, bevoegdheid van Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Het deel Energie werd op 17 mei 2017 besproken. Hierover brengen Jos Lantmeeters en Johan Danen verslag uit.

2.1. Toelichting van de minister

Minister *Bart Tommelein* licht toe dat de wijzigingen van de middelenbegroting en de uitgavenbegroting van de begrotingsaanpassing 2017 ten opzichte van de begrotingsopmaak 2017 vrij beperkt zijn en als volgt kunnen worden samengevat.

Het Vlaamse actieplan 'Clean power for transport' komt op kruissnelheid. Om alle aangegane engagementen te honoreren, wordt de betaalkalender bijgesteld met 410.000 euro.

De loonkredieten voor VEA worden bij de begrotingsaanpassing 2017 zeer licht verhoogd met 48.000 euro naar aanleiding van afspraken inzake de toekenning van vergrijzingskosten.

Voor wat de energieleningen betreft, zijn de ontvangsten bij de begrotingsaanpassing 2017 aangepast aan de realisaties 2016. Het betreft een bijstelling in min van 5,6 miljoen euro. Doordat in 2016 niet alle kredieten werden benut, zijn logischerwijze de terugbetalingen ook iets lager dan voorzien. De uitgaven blijven op hetzelfde niveau gehandhaafd.

Ook voor het Energiefonds blijven de inkomsten constant ten opzichte van de begrotingsopmaak 2017. Langs uitgavenzijde zijn er enkele beperkte wijzigingen. Aan de uitgavenzijde van het Energiefonds blijft de dotatie aan de VREG constant. Voor de impulsprojecten van het energiebeleid wordt de betaalkalender bijgesteld met -3,2 miljoen euro. Daarnaast wordt 10 miljoen euro bijkomend budget voorzien ter ondersteuning van projecten groene warmte. Na verrekening van de dotatie aan de VREG en het budget van 18,8 miljoen euro groene warmte, worden alle resterende opbrengsten van de energieheffing integraal besteed aan de afbouw van de historische certificatenoverschot ten bedrage van 448,882 miljoen euro.

Op het begrotingsartikel met betrekking tot de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen is bij de begrotingsaanpassing 2017 het budget aangevuld met ongeveer 3 miljoen euro om de drempels voor hernieuwbare energie weg te werken.

2.2. Vragen van de leden

Rob Beenders wil weten hoeveel certificaten vorig jaar werden gekocht met het bedrag van 165 miljoen euro. Waarop precies wordt btw betaald? Heeft de minister er zicht op wanneer Europa antwoordt op de aanmelding? Geeft het signalen dat het om een formaliteit gaat of is een scenario denkbaar waarin er geen goedkeuring komt? Welke uitgaven staan de komende jaren gepland voor groenestroomcertificaten? Het lid pleit voor een gedetailleerd overzicht.

Johan Danen begrijpt dat een deel van de middelen om de groenestroomcertificaten uit de markt te halen opzij wordt gezet in afwachting van een Europees fiat. Ook hij informeert naar de status van de aanmelding en het verwachte antwoord. Had de minister de beperking tot 15 miljoen euro per netbeheerder niet kunnen voorzien? Blijft de tijdelijke mismatch (van 128 miljoen euro) tussen ESR-inkomsten en -uitgaven in 2016 ook in 2017 duren?

Verder lijkt hem het ingezette bedrag voor de wegwerking van drempels voor hernieuwbare energie erg beperkt. Wat gaat de minister precies doen met die 3 miljoen euro?

Jos Lantmeeters weet dat 1.788.433 groenestroomcertificaten zijn teruggekocht in 2016. Ook hij peilt naar de status van de Europese aanmelding en het gevolg voor de groenestroomcertificatenberg.

Wanneer moeten de radarsystemen voor windturbines, waar de minister 3 miljoen euro voor uittrekt, in voege zijn? Waarom moet Vlaanderen dat betalen en niet de ontwikkelaars? Draagt Vlaanderen de volledige kosten?

Voor welke warmtenetten wordt 10 miljoen euro extra uitgetrokken? Vanwaar de plotse verdubbeling? Wat is het verband met Langerlo?

Ook *Tinne Rombouts* wil weten waarvoor de middelen voor windturbines precies aangewend worden. Gaat het om de opmerkingen van Defensie of het KMI? Wie draagt welke verantwoordelijkheid voor welke investeringen?

Mag zij de middelen voor groene warmte op 6,8 miljoen euro begroten (10 miljoen euro min 3,2 miljoen euro)? Heeft de minister al zicht op de aanvragen voor projecten die in de pijplijn zitten voor de call?

2.3. Antwoord van de minister

Bart Tommelein zal de details over verleden, heden en toekomst van het Energiefonds nog aan de commissie bezorgen.

Verder klopt het dat hij volgens de huidige regels slechts 15 miljoen euro per netbeheerder mag afkopen, goed voor 165 miljoen euro in totaal. Er werd inderdaad een prenotificatie aan Europa gedaan, waarover de gesprekken lopen in de vorm van een uitwisseling van vragen en antwoorden. Volgende fase is de notificatie, met een antwoord binnen twee maanden. Nog dit jaar volgt er dus uitsluitel, concludeert de minister, die verzekert dat de middelen uit het Energiefonds voor niets anders gebruikt worden dan wat werd vermeld, in weerwil van andere suggesties. Hij blijft hopen op een Europese toestemming, maar ook zonder zal hij de certificaten aankopen, desnoods met 21% btw. Dat wil hij echter zeer graag vermijden. De netbeheerders verzekeren hem ondertussen dat de 'natuurlijke' opkoop niet dalende is. Wat Johan Danen inschat, is correct. De inning van vorig jaar was nog maar gedeeltelijk. Pas dit jaar kwam zij op kruissnelheid, waardoor het overschot nog groter zal zijn.

Wat de middelen voor de wegwerking van drempels voor hernieuwbare energie betreft, noemt hij als voorbeeld de upgrading van de radarsystemen bij de luchtvaart. De gesprekken met Belgocontrol, Defensie en de federale administratie van luchtverkeer lopen goed. Uiteraard is het niet de bedoeling alles op te lossen met dit bedrag. De minister beseft dat het niet volstaat, maar levert een bijdrage aan de deblokkering. De modaliteiten van de genoemde radaraanpassing zijn evenwel nog niet bekend zijn, maar het zal een gezamenlijke inspanning betreffen.

Wat de groene warmte betreft, heeft de call projectvoorstellen binnengebracht. Waaraan middelen worden toegekend, wordt in de komende periode beslist. Nog voor de zomer wordt een en ander bekendgemaakt. Er is in extra middelen voorzien omdat er in 2017 nog een extra call komt. Langerlo bestaat puur technisch nog altijd, ook al hebben de huidige uitbaters de boeken neergelegd. Niettemin denkt de minister dat het moment is aangebroken voor een nieuw energieplan, waarin warmte vanzelf een groot aandeel zal hebben. Op dat punt herhaalt hij zijn belofte om het Warmteplan nog voor de zomer voor regering en parlement te brengen. Hij wacht daarvoor in elk geval niet op een oplossing voor Langerlo, verzekert hij. De regering overlegt over een alternatief voor de site en de werknemers.

De door de voorzitter genoemde vermindering is enkel te wijten aan de betaalkalender volgens de realisaties in 2016. De begroting is een aanpassing aan de vastgestelde vertraging daarin.

2.4. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Energie van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2017 wordt indicatief aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

3. Deel Dierenwelzijn, bevoegdheid van Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Het deel Dierenwelzijn werd op 24 mei 2017 besproken. Hierover bracht Sabine Vermeulen verslag uit.

3.1. Toelichting door de minister

Minister *Ben Weyts* licht toe dat er geen noemenswaardige aanpassingen aan de begroting 2017 zijn doorgevoerd. Hij brengt de grote wijzigingen van 2017 ten opzichte van 2016 nog even onder de aandacht. Het betreft de toename van de personeelsbezetting van 19 personeelsleden naar 30. Hij verwacht dat de werkingsmiddelen in een volgende begroting wel terug wat zullen dalen omdat er ook eenmalige middelen inzitten. Dit heeft te maken met investeringen inzake uitrusting die moeten worden gedaan.

Met de begrotingsaanpassing 2017 daalden de vereffeningskredieten wel van 831.000 euro naar 500.000 euro. Dit betekent enkel dat er minder te betalen facturen worden verwacht. Ook de inkomsten uit het Dierenwelzijnsfonds stijgen van 490.000 euro naar 567.000 euro.

3.2. Vragen van de leden

Sabine Vermeulen vraagt, wat het Dierenwelzijnsfonds betreft, of daar geen middelen bijkomen voor de implementatie van de kattenregistratie? Gaat de retributie die de eigenaars betalen ook naar dat fonds?

3.3. Antwoord van de minister

Minister *Ben Weyts* stelt dat het om een zelfbedruipend systeem gaat. De eigenaars moeten een bijdrage betalen die dan in het fonds terechtkomt ter dekking van de uitgaven. Het is wel de bedoeling dit jaar nog te starten. Op de opmerking van *Bart Dochy* dat een wijziging in de inkomsten en uitgaven toch in de begroting moet zichtbaar zijn, antwoordt de *minister* dat deze inkomsten en uitgaven reeds in de initiële begroting ingecalculeerd zitten.

3.4. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Dierenwelzijn van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2017 wordt indicatief aangenomen met 6 stemmen bij 3 onthoudingen.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Piet DE BRUYN
Bruno TOBBACK
Jos LANTMEETERS
Johan DANEN
Sabine VERMEULEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
ETS	emissions trading scheme
FoCI	Fonds Culturele Infrastructuur
KMI	Koninklijk Meteorologisch Instituut
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
VEA	Vlaams Energieagentschap
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt